

Læs og forstå

FASTELAVN

Svære ord i teksten: skik, traditioner, faste, repræsenterer og fastelavnsris.

Slå ordene op på computeren og få styr på betydningen inden du læser teksten.

.....

Nu varer det ikke længe, inden det er fastelavn. Ved du, at fastelavn faktisk er en gammel skik, hvor man fejrede, at vinteren var ved at være slut. Nu glædede man sig i stedet til, at foråret var på vej, og solen ville vende tilbage.

Fastelavn ligger altid 40 dage før påsken, og datoen er derfor ikke den samme hvert år. Fastelavn kan dog tidligst begynde d. 1. februar og senest den 7. marts.

Den fastelavn vi kender i dag, stammer tilbage fra de traditioner, som man havde i middelalderen, som er fra ca. år 1000 til år 1500.

I middelalderen skulle folk forberede sig til påsken ved at faste.

Folk skulle faste i 40 dage og startede aske-onsdag og varede frem til påsken.

Lige inden fasten fejrede man fastelavn, og her festede man i hele tre dage! Fastelavnsdagene kaldes flæske-søndag, flæske-mandag og hvide tirsdag. Folk dansede, klædte sig ud og spiste en masse lækkert mad. Når det blev hvide tirsdag spiste man 'mælke-mad' og hvidt brød. Det var også her hvor man nød fastelavnsboller. Fastelavnsbollerne menes at komme til Danmark i 1600-tallet.

Læs og forstå FASTELAVN

Efter hvide tirsdag blev det aske-onsdag, og her begyndte den 40 dage lange faste.

Fasten varede i 40 dage, fordi det var det antal dage, hvor Jesus gik rundt i ørkenen, uden mad og drikke, inden han til påske blev korsfæstet.

Hvis man faster, så hverken spiser eller drikker man. Man kan selvfølgelig ikke klare sig helt uden vådt eller tørt, og derfor måtte man tage lidt mad og vand, når solen var gået ned.

Der var engang tradition for, at man i kirken fik lavet et aske-kors i panden denne dag.

Sjove og lækre traditioner til fastelavn:

Fastelavnsboller

Man mener, at fastelavnsbollerne kom til Danmark omkring 1600-tallet, og i dag kan de fås i alle mulige forskellige slags. De kan være med remonce, syltetøj eller måske flødeskum, og så kan de være pyntet med flormelis eller glasur. Selve dejen kan også være lavet på forskellige måder.

Man kan købe fastelavnsboller hos de fleste bagere og madvare-butikker, men man kan også sagtens bage dem selv derhjemme, hvis man har lyst.

Læs og forstå FASTELAVN

Slå katten af tønden

Til fastelavn er det også en tradition at man slår katten af tønden. Det er en gammel skik, som stammer fra Holland, og som kom til Danmark i 1500-tallet.

Engang var der rent faktisk en levende kat i tønden, der var sort, og den repræsenterede de onde og det mørke, og ved at slå katten af tønden, jagede man altså det onde og mørket væk.

I dag er der heldigvis ikke længere levende katte i tønderne, men der kan sidde en kat lavet i papir eller karton som pynt.

Når man slår katten af tønden kan man enten blive kattekonge eller kattedronning. Den der slår bunden ud af tønden bliver kattekonge, og den der slår det sidste bræt af tøndens bliver kattedronning.

Fastelavnsris

Fastelavnsriset er også en gammel skik, som bruges ved fastelavn. I dag kan man købe fastelavnsris eller lave dem selv, men engang brugte man dem faktisk til at slå på børn! Det gjorde man langfredag i påsken, for at minde børnene om Jesu lidelser.

Man brugte også fastelavnsriset til at 'rise hinanden op'. Man vækkede altså de andre i huset ved at slå dem med fastelavnsriset. Der kunne derfor godt gå lidt konkurrence i, at være den der kom først op, så man ikke selv på slæet.

Udklædning

I dag klæder mange sig også ud til fastelavn og går fra dør til dør og synger 'Fastelavn er mit navn, boller vil jeg have. Hvis jeg ingen boller får, så laver jeg ballade.'

Husker du?
FASTELAVN

1 Hvilken dato er der fastelavn?

Hvor længe skulle folk faste efter fastelavn?
(farv det rigtige svar grønt)

2

10 dage	indtil jul
40 dage	indtil sommerferien

3 Hvad lavede man til fastelavn i middelalderen?

Hvad vil det sige at man skal faste?

4

Husker du? FASTELAVN

5

Hvornår kom fastelavnsbollen til Danmark?

Hvorfor havde man engang en levende sort kat i fastelavnstønden?
(farv det rigtige svar grønt)

6

Fordi katte bed børnene.	Man ville jage det onde og mørket væk..
Man ville straffe kattene for at spise alle fiskene.	Fordi man syntes det var sjovt.

7

Hvordan har man tidligere brugt fastelavnsriset?

Skal du holde fastelavn i år? Skriv hvad der skal ske.

8
